

मनसुन पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण कार्यशाला गोष्ठी

२०७३ आषाढ ८ गते

स्थान : होटल भिस्वा विरगंज

प्रतिवेदन तयारकर्ता

सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी : श्री अनुज भण्डारी

सामाजिक विकास अधिकृत : श्री धर्मराज थापा

पर्सा जिल्लाको सामान्य परिचय :

मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्र अर्न्तगत नारायणी अञ्चलको दक्षिणी भागमा अवस्थित पर्सा जिल्ला नेपालको मुख्य प्रवेशद्वारको रूपमा परिचित छ । १३५३ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफलमा फैलिएको पर्सा जिल्ला उत्तरतर्फबाट लाम्चिएर दक्षिणतर्फ ढल्किएको र चुच्चो परेर चितवन जिल्लामा टाँसिएको जस्तो देखिन्छ । समुद्र सतह देखि १२२ मिटर देखि ९२५ मिटरसम्मको उचाईमा रहेको छ । जनसंख्या ६०१०१७ (२०६८) जना रहेको छ । १ वीरगंज उपमहानगरपालिका र १ पोखरिया नगरपालिकासहित पर्सा जिल्लामा ६६ वटा गाउँ विकास समिति रहेको यस जिल्लामा १५ वटा इलाका र ५ वटा निर्वाचन क्षेत्र रहेको छ । पर्सा जिल्लाको पूर्वमा बारा जिल्ला तथा पश्चिम र दक्षिणमा भारत र उत्तरमा पर्सा वन्यजन्तु आरक्षण र चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मकवानपुर जिल्ला रहेको छ । भौगोलिक दृष्टिकोणले हेर्ने हो भने तराईको जिल्ला भएको कारण समथर भुभाग रहेको छ । पर्सा जिल्ला आधा भन्दा बढि भुभाग वनजंगलले ढाकेको छ भने ५००४६ हेक्टर जमिन खेतियोग्य रहेको छ । पर्सा जिल्लामा मुख्य गरेर तिलावे, सिसिया, औरिया, नौरिया, सिक्टा जस्ता मुख्य नदिहरु रहेका छन् । गंगोल, धुताहा जस्ता स-साना नदिहरु चुरे क्षेत्रबाट उत्पन्न भई दक्षिण तर्फ बग्ने गर्छन् ।

९५,५३६ घरपरिवार र ६,०१,०१७ जनसंख्या रहेको यस जिल्लामा औद्योगिक क्षेत्रहरुको विकास अधिक मात्रामा भएको छ । शैक्षिक दृष्टिले हेर्ने हो भने विभिन्न शैक्षिक संस्था भए पनि शिक्षाको अवस्थामा कुल जनसंख्याको ५५.९० प्रतिशत जनसंख्या साक्षर (जनगणना २०६८) रहेको छ ।

स्वास्थ्यका दृष्टिले हेर्दा स्वास्थ्य सम्बन्धी सेवा प्रदान गर्ने निकायहरुको संख्या जनसंख्याको आधारमा पर्याप्त नएको अवस्था छ । स्वास्थ्य संस्थाहरु अन्तर्गत जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, नारायणी उप-क्षेत्रीय अस्पताल, उप-स्वास्थ्य चौकि ७१ वटा, नर्सिङ होम ७ वटा, आयुर्वेद औषधालय ३ वटा, दाँत अस्पताल जस्ता संस्थाहरुले निरन्तररूपमा स्वस्थ्य सेवा प्रदान गरिरहेका छन् ।

कार्यक्रमको पृष्ठभूमि :

यस जिल्लामा प्रत्येक वर्ष बाढी, शितलहर, आगलागि, माहामारी, वन्यजन्तुको आक्रमण जस्ता विभिन्न विपदले धेरै धनजनको क्षति गर्दै आएको छ । जसले गर्दा मानविय जीवन कष्टकर हुनुको साथै समुदाय गरीबीको रेखा मुनि धकेलिदै गरिरहेको छ । यस्ता विपद्का घटनाहरु अचानक आउने भएकोले यसबाट हुने क्षति न्यूनिकरण गर्नका लागि तथा प्रकोपसँग सामना गर्नका लागि पूर्वतयारी गर्न जरुरी रहेको छ । यस जिल्लामा प्रकोपको समयमा राहत सेवा उपलब्ध गराउनका लागि पूर्व तयारीलाई सक्रियताको साथ कार्यन्वयन गर्न विगतका वर्ष देखी नै जिल्लामा विपद् व्यवस्थापन समितीले विपद् पुर्यतयारी योजना तयार गर्दै आईरहेको छ । विगत केही वर्ष देखी नेपालको ७५ वटै जिल्लामा विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तजुमा गर्ने कार्य भैरहेको छ । विगतमा भै जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति पर्साले भर्खर यस जिल्लामा भएको आगलागिका कारण समुदायले भोग्नु परेको समस्या र त्यसका लागि गरिएको सहयोगका बारेमा समिक्षा गर्नुका साथै आफ्नो जिल्लामा

मौसम अनुसार आउन सक्ने विपद्हरूको अग्रिम आँकलन गरि सो बाट सुरक्षित रहनको लागी भौतिक सामग्री ,मानविय सहयोग तथा आर्थिक सहयोगको पुर्वतयारी गर्ने उद्देश्यले यस वर्ष पनि विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गोष्ठी सम्पन्न गरियो । यस कार्यशालामा जिल्लामा रहेका सरकारी तथा गैर सरकारी कार्यालयका प्रमुखहरु, नागरिक समाजका अगुवाहरु, राजनीति दलका प्रतिनिधिहरु, संचारकर्मीहरुको सहभागिता रहेको थियो । यो कार्यक्रम प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री केशव राज घिमिरेज्यूको अध्यक्षतामा संचालन गरियो ।

कार्यक्रमको शुरुवात पानसमा बत्ति बालेर राष्ट्रिय गानबाट गरिएको थियो । यस कार्यक्रमका सहभागिहरुलाई जिल्ला प्रशासन कार्यालयका सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी अनुज भण्डारीले स्वागत गर्नुको साथै कार्यशालाको उद्देश्य र एजेन्डाका बारेमा जानकारी गराउनु भएको थियो । यो गोष्ठीको संचालन जिल्ला विकास समितिका समाजिक विकास अधिकृत धर्मराज थापाले गर्नु भएको थियो ।

कार्यशालाको मुख्य उद्देश्यहरु:

- अधिल्लो वर्षको विपदका घटनाहरुको अद्यावधिक गरि समिक्षा गर्ने ।
- विगतका दिनमा पानीजन्य ,आगलागी, हावाहुरी, महामारी, शितलहर तथा भुकम्प जस्ता प्रकोपको समयमा राहत वितरण गर्दा आईपरेका समस्या,चुनौती तथा सिकाईहरुको बारेमा समीक्षा गर्ने
- पर्सा जिल्लामा रहेका गा.वि.स.हरुलाई जोखिमको आधारमा वर्गीकरण गर्ने
- राहत वितरण गर्नका लागि आवश्यक पर्ने समाग्रीहरुको पूर्वानुमान गर्ने तथा श्रोतको पहिचान गर्ने
- राहत वितरण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन जिम्मेवारीको बाँडफाड गर्ने
- पर्सा जिल्लामा आउने संभावित प्रकोपहरुको क्यालेण्डर तयार गर्ने ,

कार्यशालाको मुख्य एजेन्डाहरु

- गत वर्षको विपदका घटनाका बारेमा अध्यावधिक साथै समिक्षा गर्ने
- विपदको जोखिम अनुसार गाबिसको वर्गिकरण गर्ने
- विपदको प्रतिकार्य योजना बनाउने

संभावित विपद्का घटनाहरु :

विगतका वर्षहरुमा भै यस वर्ष पनि विभिन्न किसिमका विपद्हरु आउन सक्ने भएकोमा यस वर्ष यस जिल्लामा आगलागिका घटनाहरु मुख्य रुपमा घटेका छन् । अगलागि जस्तै अन्य विपद्हरु जस्तै बाढी, महामारी, शितलहर त्यसरी नै अव्यवस्थित फोहोर मैला तथा खुला दिसाको कारण गर्मि महिनामा विभिन्न किसिमका सरुवा रोगहरु फैलन सक्ने सम्भावना समेत देखिन्छ । भने विशेष गरी

गाम्भीण क्षेत्रमा फुसका (खरले छाएको) घरहरु हुने भएकाले आगलागीका घटनाहरु अभै बढ्न सक्ने देखिन्छ । यस वर्षमा हुने सम्भावित विपद्का घटनाहरु यस प्रकार छन् :

- आगलागी,
- बाढि,
- शितलहर
- हावाहुरी
- महामारी
- भूकम्प
- चट्याङ्ग
- जनावर आतक

विपद् व्यवस्थापनको कार्ययोजना बनाउनका लागि जिल्लामा विपद्का क्षेत्रमा कार्यरत सरकारी तथा गैर सरकारीसंघ संस्थाहरुलाई तल उल्लेखित कार्य जिम्मेवारीका आधारमा विभिन्न क्लस्टरमा विभाजन गरियो । (Culster Division)

विगतमा विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्दा सम्बन्धित संघ संस्थाहरुले आफुले गर्न सक्ने सहयोगको विवरण तयार गरी ल्याउने र प्रस्तुती गर्ने गरिएकोमा यस वर्ष स्थानीय विकास अधिकारीको नेतृत्वमा आफ्नो कार्यक्षताको र अनुभवको आधारमा कार्य विभाजन गर्नको लागि विभिन्न १० वटा क्लस्टरमा विभाजन गरि जिम्मेवारी बाँडफाइ गरियो साथै क्लस्टर अनुसारको नेतृत्व गर्ने संस्था तोक्यो विपद्को पूर्व तयारी तथा विपद्को अवस्थामा आफ्नो क्लस्टरमा पर्ने संस्थाहरुलाई परिचालन गर्नको लागि जिम्मेवारी तोकियो । जुन यसप्रकार रहेको छ :

१. सुचना तथा समन्वय र सम्पर्क (Information & Co-ordination)

नेतृत्व गर्ने संस्था : जिल्ला प्रशासन कार्यालय

- जिल्ला प्रशासन कार्यालय
- नेपाल प्रहरी
- सशस्त्र प्रहरी
- नेपाल आर्मी
- नेपाल रेडक्रस सोसाईटि
- पत्रकार महासंघ
- दुरसंचार
- हुलाक
- सम्पूर्ण राजनैतिक दलहरु

२. खाना वा खानपिनको ब्यवस्थापन (Food)

नेतृत्व गर्ने संस्था : जिल्ला विकास समिति

- जिल्ला विकास समिती
- कृषि विकास कार्यालय
- नेपाल खाद्य संस्थान
- उद्योग बाणिज्य संघ
- जिल्ला पशुकार्यालय
- जिल्ला सहकारी डिभिजन कार्यालय
- जिल्ला बाणिज्य कार्यालय
- नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
- नगरपालिका
- सामुदायिक प्रकोप ब्यवस्थापन समिती
- अरुणोदय युवा क्लब, पर्सा
- दिव्य युवा क्लब, पर्सा
- सामुदायिक विकास कार्यक्रम
- सम्पूर्ण राजनैतिक दलहरु

३. सरसफाई (WASH)

नेतृत्व गर्ने संस्था : डिभिजन खानेपानि कार्यालय

- डिभिजन खानेपानि कार्यालय
- नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
- जिल्ला प्रविधिक कार्यालय
- खानेपानि संस्थान
- जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय
- उद्योग बाणिज्य संघ
- महिला तथा बालबालिका कार्यालय
- सामाजिक संस्था जिल्ला समन्वय समिती पर्सा
- सुर्योदय युवा क्लब पर्सा
- सामुदायिक विकास कार्यक्रम
- दिव्य यूवा क्लब
- ग्रामिण समाज जिल्ला विकास केन्द्र
- न्यू जीवन ज्योति युवा क्लब
- आर्दश यूवा क्लब
- ब्रिलियन्ट यूवा क्लब
- अरुणेद्वय यूवा क्लब
- सम्पूर्ण राजनैतिक दलहरु

४.स्वास्थ्य (Health)

नेतृत्व गर्ने संस्था : जिल्ला जन स्वास्थ्य कार्यालय

- जिल्ला जन स्वास्थ्य कार्यालय
- नारायणी उपक्षेत्रिय अस्पताल
- नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
- महिला तथा बालबालिका कार्यालय
- उद्योग बाणिज्य संघ
- नेपाल चिकित्सक संघ
- बिजाम
- सानो पाईला

- करुणा भवन
- युथ भिजन
- दलित महिला संघ
- निल हिरा समाज
- सामुदायिक विकास कार्यक्रम
- दिव्य यूवा क्लब
- ग्रामिण समाज जिल्ला विकास केन्द्र
- न्यू जीवन ज्योति यूवा क्लब
- आर्दश यूवा क्लब
- ब्रिलियन्ट यूवा क्लब
- अरुणेद्वय यूवा क्लब
- सम्पूर्ण राजनितिक दलहरु

५. शिक्षा (Education)

नेतृत्व गर्ने संस्था : जिल्ला शिक्षा कार्यालय

- जिल्ला शिक्षा कार्यालय
- नेपाल शिक्षक युनियन
- नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
- जिल्ला विकास समिती
- विकास नेपाल
- सामाजिक संस्था जिल्ला समन्वय समिती पर्सा
- अरुणोदय युवा क्लब पर्सा
- दिव्य युवा क्लब पर्सा
- आकास नेपाल
- अन्य संघसंस्थाहरु
- सम्पूर्ण राजनैतिक दलहरु

६. आवास (Shelter)

नेतृत्व गर्ने संस्था : नेपाल रेडक्रस सोसाईटी

- नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
- उद्योग बाणिज्य संघ

- जिल्ला बन कार्यालय
- शहरी भवन निर्माण तथा आवास कार्यालय
- जिल्ला प्रशासन कार्यालय
- जिल्ला विकास समिती
- बिरगंज उप महानगर पालिका
- सामाजिक संस्था जिल्ला समन्वय समिती पर्सा
- निर्माण ब्यवसाय संघ
- सामुदायिक विकास कार्यक्रम
- दिव्य यूवा क्लब
- ग्रामिण समाज जिल्ला विकास केन्द्र
- न्यू जीवन ज्योति यूवा क्लब
- आर्दश यूवा क्लब
- ब्रिलियन्ट यूवा क्लब
- अरुणेद्वय यूवा क्लब
- सम्पूर्ण राजनैतिक दलहरु

७. Logistic

नेतृत्व गर्ने संस्था :जिल्ला विकास समिति

- जिल्ला विकास समिती
- उद्योग बाणिज्य संघ
- नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
- बिरगंज उप महानगर पालिका
- यातायात कार्यालय
- घरेलु कार्यालय
- रोटरी क्लब
- लायन्स क्लब
- सामाजिक संस्था जिल्ला समन्वय समिती पर्सा
- बिरगंज जेसिस
- औषधि ब्यवसाय संघ
- निर्माण ब्यवसाय संघ
- यातायात ब्यवसाय संघ

- सामुदायिक विकास कार्यक्रम
- दिव्य यूवा क्लब
- ग्रामिण समाज जिल्ला विकास केन्द्र
- न्यू जीवन ज्योति यूवा क्लब
- आर्दश यूवा क्लब
- ब्रिलियन्ट यूवा क्लब
- अरुणेद्वय यूवा क्लब
- सम्पूर्ण राजनितीक दलहरु

८. सुरक्षा (Protection)

- महिला तथा बालबालिका कार्यालय
- जिल्ला प्रशासन कार्यालय
- नेपाली सेना
- राष्ट्रिय अनुसन्धान
- माईती नेपाल
- स्थानीय संघ संस्थाहरु
- सम्पूर्ण राजनैतिक दलहरु
- सामुदायिक विकास कार्यक्रम
- दिव्य यूवा क्लब
- ग्रामिण समाज जिल्ला विकास केन्द्र
- न्यू जीवन ज्योति यूवा क्लब
- आर्दश यूवा क्लब
- ब्रिलियन्ट यूवा क्लब
- अरुणेद्वय यूवा क्लब
-
- नेपाल पत्रकार महासंघ, पर्सा

९. कृषि तथा पशु (Agriculture\$ Livestock)

नेतृत्व गर्ने संस्था : जिल्ला कृषि कार्यालय तथा जिल्ला पशु कार्यालय

- जिल्ला कृषि कार्यालय तथा जिल्ला पशु कार्यालय
- नेपाल रेडक्रस सोसाईटी

- गरिबी निवारण कोष
- जिल्ला सहकारी डिभिजन कार्यालय
- जिल्ला सहकारी संघ
- उद्योग बाणिज्य संघ
- अरुणोदय युवा क्लब पर्सा
- दिव्य युवा क्लब पर्सा
- सम्पूर्ण राजनैतिक दलहरु

१०. उद्धार समिती (Resque Commitee)

नेतृत्व गर्ने संस्था : जिल्ला प्रशासन कार्यालय

- जिल्ला प्रशासन कार्यालय
- नेपाली सेना
- सशस्त्र प्रहरी
- नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
- नेपाल स्काउट
- नगरपालिका
- जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय
- अस्पतालहरु
- खानेपानि कार्यालय
- यातायात ब्यवसाय संघ
- महिला तथा बालबालिका कार्यालय
- सामुदायिक विकास कार्यक्रम
- दिव्य यूवा क्लब
- ग्रामिण समाज जिल्ला विकास केन्द्र
- न्यू जीवन ज्योति यूवा क्लब
- आर्दश यूवा क्लब
- ब्रिलियन्ट यूवा क्लब
- अरुणेद्धय यूवा क्लब
- सम्पूर्ण राजनैतिक दलहरु

कार्यान्वयन गर्ने तरिका :

- विपद व्यवस्थापन समितिको बैठक बसी छलफल गर्ने
- विपद्को आपतकालीन आवश्यकता अनुसार सम्बन्धीत संघ संस्थाहरु परिचालन गर्ने
- सूचनाहरुको संकलन तथा खोज, अनुसन्धान गर्ने
- राहत सामग्रीहरुको विवरण तयार गर्ने
- आपत्कालीन अवस्थामा यथाशिघ्र राहत उपलब्ध गराउने

मनसुन पूर्व तयारीको लागि चाहिने अति आवश्यक सामग्री

क्र.सं	गतिविधि	इकाई	परिमाण
१।	अपरेशन सेन्टरको स्थापना	वटा	५
२।	सवारी साधनको लागि इन्धन		
३।	लाइफ ज्याकेट	थान	२०
४।	डुंगा	वटा	१०
५।	मोटरबोट	वटा	१
६।	डोरी मोटो	मिटर	२०००
७।	ट्यूब	वटा	४०
८।	टर्च लाईट	वटा	२०
९।	क्याराभेना हूक	वटा	५०
१०।	स्ट्रेचर	वटा	४०
११।	विभिन्न सामग्रीहरू (बेल्चा, कोदालो, बन्चरो, खूकुरी)	सेट	१००
१२।	खोज तथा उद्धार सम्बन्धी तालिम तथा पूर्व अभ्यास	जना	३००
१३।	Climbing Rope	मि.	२०००
१४।	Saw Machine	थान	३
१५।	Concrete Cutter/	थान	३
१६।	Hand Saw	थान	५
१७।	Hammer	वटा	२०
१८।	Pik/Aye	वटा	५०
१९।	Leather Hand glove	जोडा	३०
२०।	Wire Cutter	वटा	६
२१।	Ladder	वटा	३०
२२।	Fire Fighting Equipments (Kit Box)	सेट	१५
२३।	गम बूट	जोडा	७५
२४।	Fire Extinguisher (ABC)	वटा	५
२५।	Helmet	थान	१५०
२६।	Reflected Jacket	थान	१५०
२७।	Mega Phone	वटा	६

विपद व्यवस्थापनका समस्या र चुनौतिहरू :

- समयमा विपदको घटना सम्बन्धी जानकारी नहुनु ।
- विपदमा काम गर्ने संघ संस्थाहरू बीच समन्वयको कमी ।
- पूर्व तयारी सम्बन्धी वास्तविक तथ्यांकहरू सबै सरोकारवाला निकायमा नहुनु ।
- राहत वितरणको लागि स्थानिय निकाय(गा.वि.स/प्रहरी चौकी) बाट तथ्यपरक सिफारिस नहुनु ।
- ठूलो स्केलमा विपद पर्दा सहयोग पुऱ्याउन सहज नहुने अवस्थामा जिम्मेवारीबाट पन्छिनु ।
- राहत वितरण कार्यक्रमको लागि एकद्वार प्रणाली प्रकिया लागु नहुनु ।
- सबै संस्थामा विपदमा काम गर्ने तालिम प्राप्त जनशक्तिको अभाव हुनु ।
- राहत प्याकेज सामग्री तोकिने भए पनि परिवार भित्रको संख्या फरक फरक हुनु ।

समाधानका उपायहरू :

- विपद्मा काम गर्ने संस्थाहरूको डाटा राखी समन्वयात्मक रूपमा काम गर्ने ।
- त्रैमासिक बैठक नियमित हुनुपर्ने ।
- राहत सामाग्री पूर्व तयारी अवस्थामा राखिनु पर्ने ।
- राहतको लागि सिफारिस गर्दा सत्य तथ्य विवरण उपलब्ध गराउनु पर्ने ।
- पिडितलाई सहयोग पुऱ्याउनु सबैको साभ्का दायित्व हो भनी जिम्मेवारी बोध हुनुपर्ने ।
- राहत वितरणको लागि समन्वयात्मक विधी अपनाउदै जिल्ला दैवि प्रकोप उद्धार समितिको निर्णय अनुसार वितरण गर्नु पर्ने ।

जोखिम अनुसार गा.वि.स. को बर्गिकरण

क.सं.	गाविसकोनाम	बाढी		शितलहर		आगलागी		भुकम्प		महामारी	
		मध्यम	उच्च	मध्यम	उच्च	मध्यम	उच्च	मध्यम	उच्च	मध्यम	उच्च
१	अलौ	√			√	√		√		√	
२	अमरपट्टी	√			√	√		√		√	
३	औराहा		√	√			√	√		√	
४	बगही		√		√	√		√		√	
५	बागवाना		√	√		√		√		√	
६	बागेश्वरी त्रिचौना	√			√	√		√		√	
७	बहुआरी पिडारी	√			√		√	√		√	
८	बहुअर्वा भाठ्ठा		√	√		√		√		√	
९	बसडीलवा	√			√		√	√		√	
१०	बसन्तपुर	√			√		√	√		√	
११	बेलवा प्रसौनी		√	√		√		√			√
१२	बैरिया विर्ता		√	√		√		√			√
१३	बहिरिया विर्ता	√			√	√		√			√
१४	भवानीपुर	√			√	√		√			√
१५	भेडीहारी		√		√		√	√			√
१६	भिस्वा		√		√		√	√			√
१७	बिजवनीया		√		√	√		√			√
१८	विन्दवाशिनी	√			√	√		√		√	
१९	विरन्चीवर्वा	√			√		√	√		√	
२०	विरगंज उप महानगरपालीका	√			√		√		√		√
२१	विरुवा गुठी	√			√		√	√			√
२२	विश्रामपुर	√			√		√	√			√
२३	चोर्नी	√			√	√		√		√	
२४	देउरवाना	√			√	√		√		√	
२५	धोवीनी		√		√		√	√		√	
२६	धोरे	√			√		√	√		√	
२७	गादी		√	√		√		√		√	

२८	गमरीया	√		√		√		√			√
२९	घोडदौरा पिपरा		√		√	√		√			√
३०	गोविन्दपुर	√			√		√	√			√
३१	हरिहरपुर		√	√			√	√			√
३२	हरिहरपुरवित्ता		√		√	√		√			√
३३	हरपतगञ्ज	√	√			√	√		√		√
३४	हरपुर	√		√			√	√			√
३५	जगरनाथपुर		√	√		√		√			√
३६	जयमंगलापुर		√	√		√		√			√
३७	जानकीटोला	√			√		√	√			√
३८	जीतपुर	√			√	√		√		√	
३९	भौवा गुठी	√			√	√		√			√
४०	कौवा वनकटैया	√		√			√	√		√	
४१	लाहावरथकरी		√		√	√		√		√	
४२	लखनपुर	√			√		√	√		√	
४३	लालपर्सा		√		√	√		√		√	
४४	लङ्गगडी		√	√			√	√		√	
४५	लीपनीवित्ता			√		√		√		√	
४६	मधुवन मथवल		√	√		√		√		√	
४७	महादेवपट्टी		√	√			√	√		√	
४८	महुवन	√		√		√		√		√	
४९	मैनपुर (पकाहा)	√		√		√		√		√	
५०	मनियारी	√		√		√		√		√	
५१	मसिहानी		√	√		√		√		√	
५२	भिखम्पुर		√	√			√	√		√	
५३	मिर्जापुरि		√	√			√	√		√	
५४	मुड्ली		√	√		√		√		√	
५५	नगरदाहा	√			√	√		√		√	
५६	निचुटा		√	√			√	√		√	
५७	निर्मलबस्ती		√	√		√		√		√	
५८	पचरुखी	√		√		√		√		√	
५९	प्रसौनी वित्ता	√		√		√		√		√	
६०	प्रसौनी माथा		√	√		√		√		√	
६१	पिडारीगुठी		√		√		√	√			√
६२	पोखरिया	√		√		√		√			√
६३	प्रशुरामपुर	√			√		√	√			√
६४	रामगढवा	√		√			√	√			√
६५	रामनगरी	√		√			√	√		√	
६६	सवैठवा	√		√		√		√		√	
६७	सकुवा प्रसौनी	√		√		√		√		√	
६८	सम्भौता		√		√		√	√		√	
६९	शंकरसरैया		√	√			√	√		√	
७०	सेठवा		√		√	√		√		√	
७१	शिववर्वा	√			√		√	√		√	
७२	श्रीसिया		√	√			√	√		√	

	खल्वाटोला										
७३	सोनवर्षा		√	√			√	√		√	
७४	श्रीसिया नै.त.ज.		√	√			√	√		√	
७५	सुवर्णपुर		√		√	√		√			√
७६	सुगौली वर्ता	√		√		√		√			√
७७	सुगौली विर्ता	√		√		√		√			√
७८	सुपौली	√		√		√		√			√
७९	सुर्जाहा	√			√	√		√			√
८०	ठोरी		√			√		√			√
८१	तुल्लिसवर्वा		√	√			√	√		√	
८२	उदयपुर घुर्मी	√		√			√	√		√	
८३	भौराटार	√		√		√		√		√	
८४	चितवन राष्ट्रीय निकुञ्ज		√	√			√	√		√	

फाराम नं. १

विपद पुर्वतयारी कार्यतालिका(Disaster Preparedness Calendar) :

PARSA DISTRICT, 2073/2074

कार्य/काम	वैशाख				जेष्ठ				असार				श्रावण				भाद्र				असोज				कर्तिक				मुख्य जिम्मेवारी	सहायक जिम्मेवारी	कैफियत
	१	२	३	४	१	२	३	४	१	२	३	४	१	२	३	४	१	२	३	४	१	२	३	४	१	२	३	४			
बाढी पूर्व गरिने काम निर्धारण																													DDMC /DDMC	NGOs,AYC,DYC,NRCS	
बाढी पूर्व तयारी पहिलो बैठक: जोखिम क्षेत्र पहिचान गर्ने र सूचना संकलनका लागि आग्रह गर्ने																													DDMC /DDC	NRCS, DDC,AYC,DYC, VDC, DPNet Coordination Committee	
बाढी जोखिम गा. वि. स., वडा, टोल, समुदाय पहिचान गर्ने																													Information /coordination group	DDC, VDC, NRCS, Cluster members	
आश्रय क्षेत्रको लागि विद्यालय, गा. वि. स. भवन, स्वास्थ्य चौकी, गोदाम, मन्दिर आदि पहिचान गर्ने समुदायिक भवन, मस्जिद आदि																													DDMC/ NRCS	Local NGOs, VDC, Local leaders.	

फाराम नं. २
विपद पुर्वतयारी कार्यतालिका(Disaster Preparedness Calendar) :
PARSA DISTRICT, 2070/071

कार्य/काम	कार्तिक				मंसिर				पौष				माघ				फाल्गुन				मुख्य जिम्मेवारी	सहायक जिम्मेवारी	कैफियत
	१	२	३	४	१	२	३	४	१	२	३	४	१	२	३	४	१	२	३	४			
शितलहर पूर्व गरिने काम निर्धारण																					DDMC /DDMC	NGOs,AYC,DYC,NRCS	
शितलहर पूर्व तयारी पहिलो बैठक: जोखिम क्षेत्र पहिचान गर्ने र सूचना संकलनका लागि आग्रह गर्ने																					DDMC /DDC	NRCS, DDC,AYC,DYC, VDC, DPNet Coordination Committee	
शितलहर जोखिम गा. वि. स., वडा, टोल, समुदाय पहिचान गर्ने																					Information /coordination group	DDC, VDC, NRCS, Cluster members	
पूर्व तयारीको लागि दाउरा, कम्बल, अन्य औषधिहरू वितरणको लागि संकलन																					DDMC/ NRCS	Local NGOs, VDC, Local leaders.	

शितलहर जोखिम तथा त्यसबाट उत्पन्न समस्या समाधानका लागि सार्वजनिक सूचना प्रवाह गर्ने																		NRCS, DDMC/D DC	Media, NGOs		
आकस्मिक कोष पर्याप्तता समिक्षा गरी जोगाड गर्ने व्यवस्था पुनरावलोकन गर्ने																			DDMC	VDC, DDC, NRCS, Udhog Banijaya Sangh	
आकस्मिक उद्धार सामग्री भण्डारण र सोको समिक्षा																			DDMC	VDC, DDC, NRCS, Udhog Banijaya Sangh	
सवारी साधन, गोदाम आदि व्यवस्था तथा समिक्षा र उपलब्धताको सुनिश्चितता																			DDMC	VDC, DDC, NRCS, Udhog Banijaya Sangh	
आकस्मिक जगेडा औषधी र स्वास्थ्य सामग्री भण्डारण र उपलब्धता समिक्षा																			DPHO	Ayosadhi Babsai sangh, DLSO	
सम्भावित जोखिम गा. वि. स. तथा टोल सम्म पुग्ने सडक वा बाटो पहिचान गर्ने																			DDC/DTO	VDC, Road Dept.	
दोश्रो बैठक: पुर्वतयारी गतिविधि तथा पहिलो बैठकमा दिएको सुचनाको आधारमा संकलित तथ्याङ्क र प्रतिवेदन																			DDC	All Govt, NGOs, all stakeholders	

पठाउने																							n		
शितलहर प्रतिकार्य (Response) को प्रभाव पुनरावलोकन																								DDMC / Informaiton & Coordinatio n	Cluster members, NRCS

फाराम नं. ३
विपद पुर्वतयारी कार्यतालिका(Disaster Preparedness Calendar) :
PARSA DISTRICT, 2070/071

कार्य/काम	चैत्र				बैशाख				जेष्ठ				असार				श्रावण				मुख्य जिम्मेवारी	सहायक जिम्मेवारी	कैफियत		
	१	२	३	४	१	२	३	४	१	२	३	४	१	२	३	४	१	२	३	४					
आगलागि पूर्व गरिने काम निर्धारण																							DDMC /DDMC	NGOs,AYC,DYC,NRCS	
आगलागि पूर्व तयारी पहिलो बैठक: जोखिम क्षेत्र पहिचान गर्ने र सूचना संकलनका लागि आग्रह गर्ने																							DDMC /DDC	NRCS, DDC,AYC,DYC, VDC, DPNet Coordination Committee	

आगलागि जोखिम गा. वि. स., वडा, टोल, समूदाय पहिचान गर्ने																			Information / coordination group	DDC, VDC, NRCS, Cluster members	
पूर्व तयारीको लागि दमकलको व्यवस्था, राहत सामग्री तथा अन्य औपधिहरु वितरणको लागि संकलन																			DDMC/ NRCS	Local NGOs, VDC, Local leaders.	
आगलागि जोखिम तथा त्यसबाट उत्पन्न समस्या समाधानका लागि सार्वजनिक सूचना प्रवाह गर्ने																			NRCS, DDMC/DC	Media, NGOs	
आकास्मिक कोष पर्याप्तता समिक्षा गरी जोगाड गर्ने व्यवस्था पुनरावलोकन गर्ने																			DDMC	VDC, DDC, NRCS, Udhog Banijaya Sangh	
आकास्मिक उद्धार सामग्री भण्डारण र सोको समिक्षा																			DDMC	VDC, DDC, NRCS, Udhog Banijaya Sangh	
सवारी साधन, गोदाम आदि व्यवस्था तथा समिक्षा र उपलब्धताको सुनिश्चितता																			DDMC	VDC, DDC, NRCS, Udhog Banijaya Sangh	

आकस्मिक जगेडा औषधी र स्वास्थ्य सामग्री भण्डारण र उपलब्धता समिक्षा																		DPHO	Ayosadhi Babsai sangh, DLSO	
सम्भावित जोखिम गा. वि. स. तथा टोल सम्म पुग्ने सडक वा बाटो पहिचान गर्ने																		DDC/DTO	VDC, Road Dept.	
देश्रो बैठक: पूर्वतयारी गतिविधि तथा पहिलो बैठकमा दिएको सूचनाको आधारमा संकलित तथ्याङ्क र प्रतिवेदन समिक्षा एजेण्डा : पूर्वतयारी गतिविधि तथा पहिलो बैठकमा दिइएको सूचनाका आधारमा संकलित तथ्यांक प्रतिवेदन पेश गर्ने																		DDC	All Govt, NGOs, all stakeholders	
स्पष्ट जिम्मेवारीहरुको निर्धारण (clear- cut responsibilities decision)																		Cluster Leads	Cluster members	
प्रतिवेदन तयारी तथा सम्बन्धित सरोकारवालाहरुलाई वितरण																		DDMC / Informaiton & Coordinatio n	NRCS	

महामारीको जोखिम गा. वि. स., वडा, टोल, समूदाय पहिचान गर्ने																					Information /coordination group	DDC, VDC, NRCS, Cluster members	
पूर्व तयारीको लागि राहत सामग्री तथा अन्य औषधिहरु वितरणको लागि संकलन																						DDMC/NRCS	Local NGOs, VDC, Local leaders.
महामारी जोखिम तथा त्यसबाट उत्पन्न समस्या समाधानका लागि सार्वजनिक सूचना प्रवाह गर्ने																						NRCS, DDMC/DDC	Media, NGOs
आकस्मिक कोष पर्याप्तता समिक्षा गरी जोगाइ गर्ने व्यवस्था पुनरावलोकन गर्ने																						DDMC	VDC, DDC, NRCS, Udhog Banijaya Sangh
आकस्मिक औषधोपचार र सामग्री भण्डारण र सोको समिक्षा																						DDMC	VDC, DDC, NRCS, Udhog Banijaya Sangh
सवारी साधन, गोदाम आदि व्यवस्था तथा औषधोपचारको उपलब्धताको सुनिश्चितता																						DDMC	VDC, DDC, NRCS, Udhog Banijaya Sangh

आर्कस्मिक जगेडा औषधी र स्वास्थ्य सामग्री भण्डारण र उपलब्धता समिक्षा																						DPHO	Ayosadhi Babsai sangh, DLSO	
सम्भावित जोखिम गा. वि. स. तथा टोल सम्म पुग्ने सडक वा बाटो पहिचान गर्ने																							DDC/D TO	VDC, Road Dept.
देशी बैठक: पुर्वतयारी गतिविधि तथा पहिलो बैठकमा दिएको सूचनाको आधारमा संकलित तथ्याङ्क र प्रतिवेदन समिक्षा एजेण्डा : पुर्वतयारी गतिविधि तथा पहिलो बैठकमा दिइएको सूचनाका आधारमा संकलित तथ्यांक प्रतिवेदन पेश गर्ने																							DDC	All Govt, NGOs, all stakeholders
स्पष्ट जिम्मेवारीहरूको निर्धारण (clear-cut responsibilities decision)																							Cluster Leads	Cluster members
प्रतिवेदन तयारी तथा सम्बन्धित सरोकारवालाहरूलाई वितरण																							DDMC / Informait on & Coordination	NRCS

गोष्ठीका सहभागीहरुको भनाईहरु :

प्रमुख जिल्ला अधिकारी, केशव राज घिमिरे :

हामीले विपद् परिसकेपछि उद्धारको लागि पहल गर्नुभन्दा पहिले नै पूर्व तयारी गर्नुपर्ने हुन्छ जसले गर्दा विपद्का घटनाहरुबाट सुरक्षित रहन सकिन्छ । यसरी सुरक्षित रहदा रहदै पनि विपद् आईपरेमा सम्पूर्ण सरोकारवाला संघ संस्थाहरुले यथाशिघ्र राहतको लागि तयार रहनुपर्ने हुन्छ । क्लस्टर अनुसार तोकिएका संघ संस्थाहरुले आफ्नो जिम्मेवारी अनुसार योजनाहरु बनाउनुपर्ने हुन्छ ।

भूकम्प मानव निर्मित र प्राकृतिक विपद् भएकोले यसबाट सुरक्षित हुने बारेमा समयमै सचेत गरायौं भने यसबाट हुनसक्ने सम्भावित क्षति कम गर्न सकिन्छ । त्यसै गरि आगलागिको घटना लापरवाहिको कारण हुने गरेकाले सुरक्षाका उपायहरु अपनाई नियन्त्रण गर्न सचेतना गर्नुपर्ने हुन्छ । योजनाहरु बनाउदा कार्यान्वयन गर्न सकिने खालका चुस्त दुरुस्त योजनाहरु बनाईए मात्र कार्यान्वयन गर्न सजिलो हुन्छ ।

स्थानीय विकास अधिकारी, विश्व प्रकास अर्याल :

हामीले सम्भावित प्रकोपको जोखिमबाट आईपर्नसक्ने धनजनको क्षति हुन नदिनको लागि पहिले नै सजग रहनुपर्ने र त्यसको लागि हरेक गा.वि.स. तथा जिल्ला विकास समितिले पनि परिषद्मा केहि प्रतिशत रकम छुट्याउनुपर्ने हुन्छ । जिल्ला विकास समितिले परिषदमा सम्भावित प्रकोपबाट हुने क्षतिमा सहयोगको लागि केहि प्रतिशत रकम छुट्याउने गरेको हुनाले हालसालै यस जिल्लाको विभिन्न गा.वि.स.हरुमा भएका आगलागि पिडितहरुको लागि राहत वितरण गरी सहयोग पुऱ्याएका छौं । जिल्लास्थित वि.उ.म.न.पा. र पोखिरया न.पा. र ६६ वटै गा.वि.स.हरुमा स्थानीस्तरमा गा.वि.स तथा न.पा. स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरी यथाशिघ्र जिल्ला दैवि प्रकोप उद्धार समितिमा पेश गर्नुपर्ने छ ।

प्रदिप यादव, (जिल्ला अध्यक्ष) संघिय समाजवादी फोरम नेपाल

जिल्ला दैवि प्रकोप उद्धार समितिमा अति न्युन रकमको व्यवस्था रहेकोले यथाशिघ्र त्यस कोषमा रकमको व्यवस्था गर्नुपर्ने तथा जिल्लास्थित अन्य सरोकारवाला निकायले पनि विपद् पूर्व तयारीको लागि रकमको व्यवस्था गरी तयारी अवस्थामा रहनु पर्ने जोड दिनु भएको थियो । साथै विपद्का लागि आवश्यक राहत सहयोग संकलन कार्यको जिम्मेवारी लिएका क्लष्टर प्रमुखहरुले तयारी अवस्थामा बस्नुपर्ने ।

प्रभु यादव (जिल्ला सचिव), ए.ने.क.पा.माओवादी , केन्द्र :

पूर्व तयारी र राम्रो योजना बनाउने हो भने सम्भावित विपद्बाट हुनसक्ने क्षतिलाई कम गराउन सकिन्छ । अन्य राहत सहयोग उपलब्ध गराउने गरिएता पनि सरसफाई सम्बन्धी कुरा कसैले नगर्ने हुँदा सचेतनाको कुरा संगै लैजानुपर्ने हुन्छ । धारा चर्पिहरु बनाउँदा डुवानबाट जोगिने गरि पूर्वाधार तयार गरि निर्माण गर्नुपर्ने हुन्छ भन्ने

कुराको ज्ञान, चेतना र जानकारी समुदायलाई दिनुपर्ने हुन्छ । दैवि प्रकोप उद्धार समितिको नाम परिवर्तन गरी विपत प्रकोप उद्धार समिति राख्नु पर्ने कुरामा जोड दिनु भयो ।

विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तजुमा कार्यशाला गोष्ठीका सहभागीहरु

क्र.स	नाम	संस्था	पद
१।	केशव राज घिमिरे	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्र.जि.अ.
२।	विश्व प्रकास अर्याल	जिल्ला विकास समिति	स्थानिय विकास अधिकारी
३।	अनुज भण्डारी	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	स.जि.अ.
४।	नारायण बहादुर थापा	बरख गण, पर्सा	प्रमुख सेनानी
५।	उज्जल गोतामे	बरख गण, पर्सा	सह सेनानी
६।	होबिन्द्र बोगटी	जि.प्रहरी कार्यालय, पर्सा	प्र.ना.उ.
७।	लक्ष्मण बराल	स.प्र.व.नि.सि.सु.का., पर्सा	स.प्र.नि.
८।	उदय राज शर्मा	ने.रे.सो., पर्सा शाखा	शा.अ.
९।	राम नरेश यादव	सा. संस्था जिल्ला समन्वय समिति	अध्यक्ष
१०।	धर्मराज थापा	जिल्ला विकास समिति	कार्यक्रम अधिकृत
११।	राज किशोर पडित	जि.जन.का., पर्सा	व.ज.स्वा.प्र.
१२।	सुनिल कुमार कण्ठ	बि.उ.बा.संघ	सदस्य
१३।	हरि प्रसाद नेपाल	रा.अ.जि.का.	उ.अ.नि.
१४।	बसन्त न्यौपाने	जि.प्र.का.	शा.ख.
१५।	प्रभु प्रसाद यादव	ने.क.पा. माओवादी (केन्द्र)	जिल्ला सचिव
१६।	सुधिर नाथ पाण्डेय	फोरम (लो.), पर्सा	जि.वि.स. प्रतिनिधि
१७।	चन्द्रदेव लाल कर्ण	जि.व.का., पर्सा	जि.व.का., पर्सा
१८।	राम परीक्षण साह	जि.प.सेवा का., पर्सा	व.प.चि.
१९।	हरि शंकर प्र. कुर्मी	जि.वि.स., पर्सा	आ.ले.प.अ.
२०।	चिरन्जिवी प्रसाद पौडेल	घरेलु तथा साना उद्योग, पर्सा	उद्योग अधिकृत
२१।	प्रदीप यादव	संघीय समाजवादी फोरम नेपाल	जिल्ला अध्यक्ष
२२।	बीरेन्द्र प्रसाद सिन्दहा	जि.कृ.वि.का., पर्सा	व.कृ.वि.अ.
२३।	दीपक कुमार दास	जि.प्राका., पर्सा	प्र.जि.ई.
२४।	अशोक कुमार भट्टराई	जि.वि.स., पर्सा	यो.अ.तथा प्र.अ.
२५।	लक्ष्मी चन्द्र महत	LGCDP	जिल्ला शासन विज्ञ
२६।	संतोष कुमार सिंह	अपाङ्ग जि.उ.समिति	अध्यक्ष
२७।	विट्टु श्रीवास्तव	LGCDP	शहरी शासन विज्ञ
२८।	रामविनय कुमार सिंह	जि.शि.का., पर्सा	जि.शि.अ.
२९।	सुनिल कुशवाहा	मधेश समता पार्टी	जि.वि.स. प्र.
३०।	गंगा बहादुर खड्का	ने.क.पा. एमाले	का.सचिव
३१।	पलटन प्र.कुर्मि	नेपाल परिवार दल	जिल्ला अध्यक्ष
३२।	नुरआलम अंसारी	बहुजन शक्ति पार्टी	जि. अध्यक्ष
३३।	राधेश्याम बस्नेत	डि.स.कार्यालय, पर्सा	ना.सु.
३४।	अवध किशोर साह	रा.प्र.पा.नेपाल	प्रतिनिधि

३५।	रामराज प्रसाद जैसवाल	ने.क.पा. संयुक्त	जि.अध्यक्ष
३६।	इस्लाम मियां	ने.म.कि.	सदस्य
३७।	दिनेश प्रसाद शाह	खा.पा. स. डि.का.	सब. ई.
३८।	श्रीकृष्ण प्रसाद चौहान	नेपाली कांग्रेस, पर्सा	प्रतिनिधि
३९।	केदार मौली	रा.प्र.पा.	प्रतिनिधि
४०।	संजय कुमार	अरुणोदय यूवा क्लब	का.सं.
४१।	राज कुमारी थापा	म.तथा बा.बा.से.क., पर्सा	प्रतिनिधि
४२।	सावित्री कुमारी भण्डारी	जि.बा.क.स., पर्सा	ब.क.अधिकृत
४३।	सीता अधिकारी	म.तथा बा.का., पर्सा	म.वि.नि.
४४।	छटु साह	गैसस महासंघ नेपाल, पर्सा	अध्यक्ष
४५।	सुनिता प्रसाई	म.तथा बा.बा.का., पर्सा	म.वि.नि.
४६।	श्रीकान्त प्रसाद यादव	ग्रा.स.जि.वि.के., पर्सा	
४७।	मनोज रौनियार	नेपाली जनता दल	जि.वि.स.प्रतिनिधि
४८।	प्रविण कुमार	सि.वि.डिभिजन, का., पर्सा	सि.ई.
४९।	शम्भु प्रसाद साह	जि.वि.स., पर्सा	शा.अ.
५०।	गिरिराज कडेल	सुर्योदय यूवा क्लब	P.C.
५१।	संगीता पुरी	माइती नेपाल	संयोजक
५२।	बुद्धिमाया गुरुङ्ग (थापा)	जि.वि.स., पर्सा	क.अ.
५३।	रामाशंकर प्रसाद कुशवाहा	अरुणोदय यूवा क्लब	P.C.
५४।	इमदाद गद्दी	सदभावना पार्टी, पर्सा	अध्यक्ष
५५।	शम्भु कुमार सुमन	ब्रिलियन्ट युवा क्लब	P.C.
५६।	रामपुकार रौनियार	ने.ज.द.	अध्यक्ष
५७।	शकुन्तला ढकाल	न्यु जिवन ज्योति युवा क्लब	P.C.
५८।	देवेन्द्र कुमार ढकाल	जि.शि.कार्यालय, पर्सा	प्रतिनिधि
५९।	शोभा कुमारी महतो	सामुदायिक विकास कार्यक्रम	का.सं.
६०।	रामचन्द्र पडित	ने.शि.महासंघ,पर्सा	अध्यक्ष
६१।	सुमन श्रेष्ठ	जि.वि.स.	लेखापाल
६२।	गणनाथ घिमिरे	जि.वि.स.	का.स.
६३।	हिरा महतो	जि.वि.स.	चालक
६४।	विजय प्रसाद कुर्मि	त.म.लो.पा. पार्टी नेपाल	प्रतिनिधि
६५।	सुशिल तामांग	जि.वि.स.	लेखापाल
६६।	दामोदर द्विवेदी	जि.वि.स.	का.स.
६७।	अमोद कुमार केवट	दिव्य युवा क्लब	प्रतिनिधि

कार्यक्रमका भलकहरु :

